

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Frida Ryholt
Utredare
08-5782 96 41
frida.ryholt@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-08-25
1 (5)

Diarienummer
2014/GAN 0085

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Studie kring arbetsro Tyresö gymnasium

Förslag till beslut

1. Godkänna redovisningen om studie- och arbetsro.

Utvecklingsförvaltningen

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Frida Ryholt
Utredare

Beskrivning av ärendet

Med anledning av den elevenkät som genomfördes våren 2014 där endast 56 procent av eleverna på Tyresö gymnasium uppgav att arbetsro råder på lektionerna har förvaltningen fått uppdraget att närmare granska studie- och arbetsro. Underlag har inhämtats från tidigare utredningar, offentliga publikationer och statistik samt rektor på Tyresö gymnasium.

Vad är arbetsro/studiero?

I Nationalencyklopedin definieras ordet arbetsmiljö ”lugn miljö kring verksamhet”. Vad sedan detta faktiskt innebär i gymnasieverksamheten varierar. Flera olika undersökningar visar på att både olika elever och olika lärare definierar begreppet lite olika beroende på vilken skola och inriktning det handlar om. Olika toleransnivåer anges exempelvis mot ”prat i klassrummet”.¹ Klart är att arbetsro hänger väl samman med arbetsmiljö.² På Tyresös gymnasium framgår också genom elevenkäten att olika program upplever arbetsron olika³, vilket således kan bero på olika faktorer.

Generella åtgärder för att skapa arbetsro

Det finns många studier kring olika åtgärder som kan skapa arbetsro. Bland annat skriver Sveriges kommuner och landsting (SKL) att alla skolor behöver arbeta med värdegrundsfrågor för att skapa bra relationer, arbetsro och trygghet.⁴ Enligt 5 kap. § 5 skollagen (2010:800) ska det finnas ordningsregler.⁵ Dessa syftar till att skapa arbetsro i klassrummet. Skolverket har tagit fram en skrift med rekommendationer kring ordningsregler som kan bidra till att förbättra arbetsron. Dessa regler handlar om relationer, respekt för varandra, ansvar för den gemensamma skolmiljön och situationer både i och utanför klassrummet. I skriften nämns också faktorer för att få ordningsreglerna att fungera, som att eleverna ska kunna påverka innehållet, att reglerna ska vara välkända, att personalen ska ha ett gemensamt förhållningsätt, hålla reglerna levande och årligen utvärdera dem.⁶ Detta görs redan på Tyresö gymnasium.

På Tyresös gymnasium diskuteras arbetsron ständigt i klassrummen, programråd, arbetslagsmöten, mentorers möten och klassråd. Frågan tas upp med elever och personal om vilka faktorer det är som är viktiga för att förbättra arbetsron, vilket ger en tydlighet för eleverna och därmed en lugnare arbetsmiljö. Arbetet skiljer sig lite åt beroende på vilket program det handlar om. På vissa program arbetas det med att ha samma struktur på varje lektion.

¹ Wester, 2008

² Arbetsmiljöverket, 2014a

³ Gymnasieantagningen Stockholms län, 2014

⁴ Sveriges kommuner och landsting, 2013

⁵ Skollagen (2010:80)

⁶ Skolverket, 2006

Det står på tavlan vad som ska göras. En annan aktivitet är att se varje elev och hälsa på varandra innan lektion.⁷

Inspektioner som berör arbetsron Tyresö gymnasium

Tyresö gymnasium besöktes av Skolinspektionen mellan den 11 mars 2014 och den 13 mars 2014. Vid besöket uppfattade Skolinspektionen klimatet på skolan som lugnt och trivsamt. Enligt intervjuade elever förekommer mycket sällan kränkningar och vid eventuella konflikter bedömer Skolinspektionen att eleverna vet vart de ska vända sig. Skolan behöver dock ta fram rutiner så att de disciplinära åtgärder som lärarna i vissa fall tillämpar dokumenteras i enlighet med författningarnas krav.⁸ Detta är nu implementerat i verksamheten.

Tyresö gymnasium har även fått besök av Arbetsmiljöverket som gjorde inspektion av gymnasieverksamheten. I inspektionsmeddelande den 29 november 2013 ställde Arbetsmiljöverket krav kring att undanröja vissa brister i dokumentationen av arbetsmiljön. Efter uppföljande inspektion den 3 april 2014 har arbetsmiljöverket avskrivit ärendet och konstaterar nu att Tyresö gymnasium uppfyller kraven.⁹

Elevenkäten om arbetsro

Vårterminen 2014 gjordes en elevenkät på Tyresö gymnasium med elever i årskurs två. Resultaten redovisas i så kallade temperaturdiagram med olika färger för de olika skalstegen i en 5-gradig instämmande skala. De röda nyanserna innebär att eleverna inte instämmer i det aktuella påstående och de gröna nyanserna innebär att de som svarat instämmer i påståendet. Den gula färgen representerar de som angett värdet 3, dvs i mitten på skalan.

I ärendebeskrivningen till denna utredning beskrivs att endast 56 procent av eleverna på Tyresö gymnasium tycker att arbetsro råder på lektionerna. I denna siffra är inte de gula svaren medräknade, dessa svar motsvarar 31 %. Värt att

⁷ Information på Gymnasie- och Arbetsmarknadsnämnden Tyresö kommun, 2014-02-20

⁸ Skolinspektionen, 2014

⁹ Arbetsmiljöverket, 2014b

notera är alltså att om vi skulle inkludera de som svarat en trea av fem möjliga gällande om arbetsro råder under lektionerna skulle siffran istället bli 87 %. Endast 4 % svarade det allra sämsta alternativet rött medan 9 % svarade det näst sämsta, orange.

Som tidigare nämnts upplever eleverna arbetsmiljön olika, nedan följer ett diagram uppdelat per program. Glädjande är att 100 % av fordonseleverna årskurs två på Tyresös gymnasium upplever arbetsro.¹⁰

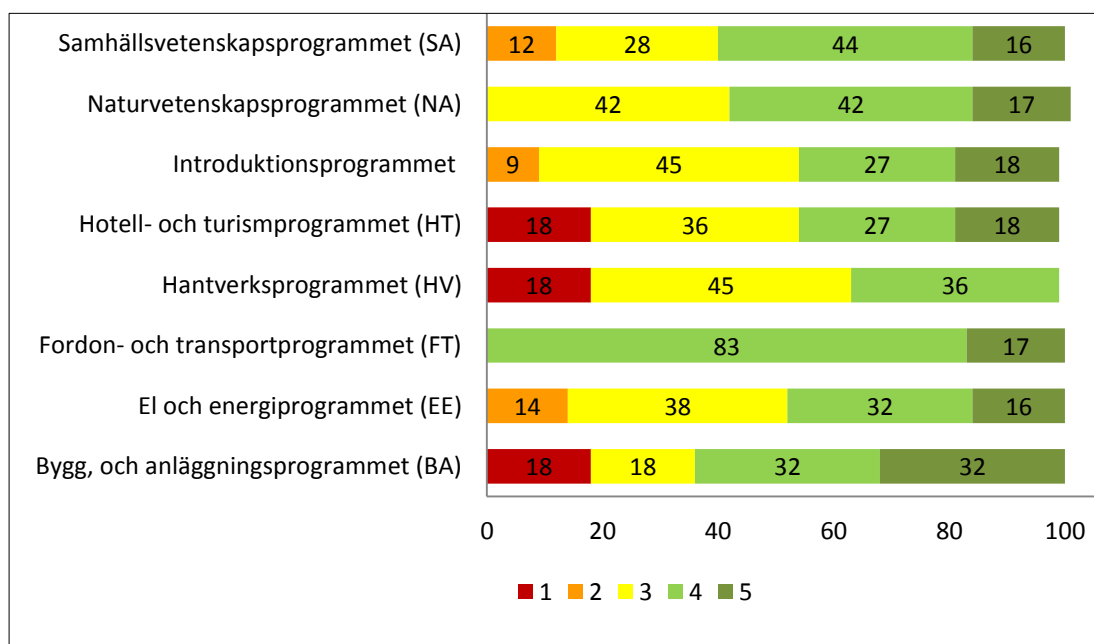

Diagram1. Svar på påståendet "Det är arbetsro på mina lektioner" fördelat per program

Tyresö gymnasiums framtida åtgärder

Mycket arbete kring arbetsmiljö och arbetsro/studiero görs redan idag i klassrummet mellan lärare och elev. Det finns också goda strukturer för bearbeta/påverka, implementera och följa upp ordningsreglerna, detta arbete ska fortgå.

¹⁰ Gymnasieantagningen Stockholms län, 2014

Det nya som nu ska göras är att öka samverkan mellan personal och ledning för att implementera frågan kring arbetsro i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet kommer utgå från ett strategiskt dokument gällande att uppnå arbetsro och kvalitet under lektionstid. I arbetet kring det systematiska kvalitetsarbetet finns studiero med som en viktig del för att nå önskad kvalitet resultatmässigt. Detta tillsammans med några andra faktorer (se tabell nedan) kommer skattas på en fyrgradig skala. Utifrån resultatet på skattningen kommer sedan arbetslagen och ämnesgrupperna sätta upp egna mål, samt följa upp och analysera dessa kontinuerligt under läsåret. Eleverna kommer också att involveras i detta arbete.

Arbetsro och kvalitet i undervisningen

<i>Normalläge</i>	Ledning		Medarbetare	
	2014	2015	2014	2015
1. Undervisningen kännetecknas av studiero och en ömsesidig respekt mellan lärare och elev samt är målstyrd, utmanande och har en innehållslig och metodologisk variation.				
2. Verksamheten har väl kända och effektiva system och rutiner för administrativa arbetsuppgifter.				
3. Verksamheten har en kompetensutveckling som utgår från resultat och analyser och som ger lärarna bättre förutsättningar i arbetet med elever.				
4. I verksamheten finns stödfunktioner med kompetenser som kompletterar lärarna och annan personal i arbetet med elevernas personliga och sociala utveckling				
5. Tiden för möten upplevs av lärarna som meningsfull och ger möjlighet till utveckling av undervisningen.				
Eventuell kommentar:				

Källhänvisning

Arbetsmiljöverket. (2014). *Hur får jag arbetsro på min arbetsplats?* Hämtad 2014-08-25, från <http://www.av.se/fragorochsvar/165.aspx>

Arbetsmiljöverket (2014b) *Information om avslutat ärende*. Hämtad 2014-08-25, från <http://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1759436>

Gymnasieantagningen Stockholms län. (2014). *Tyresö gymnasium*. Hämtad 2014-08-25, från <http://jamfor.gyantagningen.se/-/Enhet/?enhet=09173b84ae64452ca69ea047ea70e3e4>

Sveriges kommuner och landsting. (2013). *Så lyfter vi skolan*. Hämtad 2014-08-25, från <http://www.skl.se/vi-arbetar-med/skola-och-forskola/vara-asikter-om-skolan/sa-lyfter-vi-resultaten-i-skolan>

Wester, M. (2008). *Håll ordning, men inte överordning: Köns- och maktperspektiv på uppförande normer i svenska klassrumskulturer* (Doktorsavhandling, Umeå universitet i Pedagogiskt arbete, 22). Umeå: Institutionen för svenska och samhällsvetenskapliga ämnen. Tillgänglig: <http://umu.divaportal.org/smash/get/diva2:141738/FULLTEXT01>

Skolinspektionen.(2014). *Beslut för gymnasieskola och gymnasiesärskola: efter tillsyn i Tyresö gymnasium Tyresö kommun (Beslut 2014-04-11 Dnr 43-2013:4719)*. Hämtad 2014-08-25, från <http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=518560>

Skollagen (2010:800)- Hämtad 2014-08-25, från http://www.riksdagen.se/sv/DokumentLagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/#K5

Skolverket (2006). *Ordningsregler för en trygg och lärande skolmiljö*. Hämtad 2014-08-25, från <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1650>